

Letniška listina: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrto leto . . . 250
 Mesečno . . . 1.—
Današ Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v.
 od 6redne petkovske po
 večkratnih oznanilih velj.
 --- popust. ---

„Straža“ izhaja v po-
 sedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Jasno in odločno!

S tema dvema besedama je kratko označena politika Jugoslovanskega kluba. V svoji zgodovinski izjavi dne 30. majnika so naši poslanci jasno rekli: „Mi zahtevamo na temelju narodnega načela in hrvaškega narodnega prava, naj se vse zemlje monarhije, v katerih bivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, združijo pod žezlom habsburško-lorenske dinastije v samostojno državno telo, ki bo prosto vsakega narodnega gospostva tujcev.“

Kakor tej izjavi ne primanjkuje jasnosti, tako tudi politiki Jugoslovanskega kluba ne primanjkuje odločnosti. „Za uresničenje te zahteve enotnega naroda bomo zastavili vse svoje sile“, so obljubili naši poslanci 30. majnika. Te svoje obljube so se zvesto držali v trdni in odločni opoziciji proti dvema vladama, ki nista imeli nobenega smisla za jugoslovansko zahtevo, ker sta bili preveč poslušni za nemško nacionalne zahteve. Ti vladi sta tudi krivi, da se politika našega kluba od dne do dne radikalizira vedno bolj.

Vse naše politično javno življenje odobruje odločnost in jasnost Jugoslovanskega kluba s popolnim in neprikrajsanim pritrjevanjem. Vse naše politične stranke odobrujejo in potrjujejo klubovo izjavo in politiko, in v vse, tudi najširše kroge je prodrlo prepričanje, da je vsaka druga rešitev jugoslovanskega vprašanja nepopolna, kriva in nezadovoljiva. Celo z boj še prihajajo našim poslancem navdušene pritrditve in izpodbudne izjave.

So kajpada kakor povsod, tako tudi v politiki izjeme, ustvarjene od oseb, katere se dajo od samoljubja bolj voditi, kakor od rodoljublja. Tako izjemo zaznamuje notica „Slovenca“ z dne 10. novembra. Poslanec dr. Korošec je v razpravi o poljskem vprašanju v proračunskem odseku podal skupno izjavo Čehov in Jugoslovancev, v kateri se med drugim izjavlja: „Tudi za naše vojake je podana nova situacija, ker se bodo vprašali, če se ne borijo za narodno smrt.“ K tej izjavi pripominja omenjeni list: „Slovenec“ je vedno stal na stališču, da se politika ne sme zanašati v armado. Radi tega tudi izjavljamo, da se ne strinjamo s to izjavo. Slovenski vojak je

doslej storil svojo dolžnost za cesarja in domovino in jo bo storil tudi zanaprej. Naš vojak ve, da ima edino v Avstriji svojo domovino in da od druge Evrope nima ničesar pričakovati.“

„Slovenčeva“ izjava je proniknjena z meglo z „dvorca“ ter povdarja to, česar niti naglašati ni treba. Naši vojaki so se najhrabreje in vzorno vojskovali za cesarja in domovino, kakor so tudi naši poslanci izjavili, da zahtevajo zedinjenje Jugoslovancev pod habsburškim žezlom. Čemu je torej treba povedati našim vojakom, „da bodo svojo dolžnost za cesarja in domovino storili tudi zanaprej?“ Ko se vrnejo naši vojaki iz fronte, kjer se ne sme delati politika, ter pridejo v pomirjeno zaledje, bodo energično pometli slovensko politično hišo, ter bodo temeljito poskrbeli za to, da pridejo gotove osebe definitivno v politično zaledje.

Več izjem pa je, in to moramo z obžalovanjem ugotoviti, v hrvaški politiki v kraljevini Hrvatski. Tukaj pridejo v poštev cele stranke, ki se še niso izjavile za jugoslovansko deklaracijo ali ji celo nasprotujejo. Poslednje velja o frankovcih. To so ljudje, ki vsled tradicij ustanovnika svoje struje, rajnega pokrščenega žida Josipa Franka, nikdar niso delali stvarne in načelne politike, temveč vselej osebno in sebično. Dne 20. okt. 1912 so na velikem hrv.-slov. taboru v Ljubljani frankovci z drugimi hrvatskimi poslanci pritrtili tej-le izjavi: „Mi izjavljamo, da Hrvati in Slovenci tvorimo narodno enoto in celoto. Zato hočemo skupno delovati za zedinjenje, za pravice in za svobodni razvoj hrvatsko-slovenskega ljudstva v okvirju habsburške monarhije.“ Sedaj pa nočejo sprejeti slične izjave Jugoslovanskega kluba, marveč smatrajo Slovence kot politični balast. Zagrebško volilstvo je že obsodilo neznačajno frankovstvo. Želeli je, da bi to storil ves hrvatski narod. Čim prej se bo to zgodilo, tembolj bo hrvatska politika rešena velikega in usodnega balasta.

Jasnosti in odločnosti je treba želeli tudi večini v hrvatskem saboru, hrvatsko-srbski koaliciji. Njena politika ne pozna radikalizma, marveč obzirnost in popustljivost napram Madžarom. Pri tem se izgovarja, češ, da mora tako ravnati, ker drugače pridejo na krmilo korumpirani elementi. „Politična

licitacija“, tako označuje zagrebški list „Novine“ večinsko politiko, „o najvzvišenejših narodnih idealih je pri nas v polnem teku in trgovalcem dobro uspeva v korist Madžarom, kateri znajo dobro izrabiti vsako priliko.“ To mora prenehati: treba je jasnosti in odločnosti. Popolnoma se pridružimo „Novinam“, ko izražajo željo in zahtevo: „Ta licitacija mora že vendar izginiti s pota, ker nam bo strla vrat . . . Vsi Slovani v monarhiji, ne izvzemši niti Poljake, smatrajo, da je danes čas, ko je treba odločno nastopiti in radikalno rešiti narodni problem . . . Akcija naših ljudi na Dunaju potrebuje velike podpore v vseh naših krogih. Samo takrat bomo zmagali, če se vsi združimo v eno kolo. Ko bomo ene misli in enega duha, takrat nas bodo respektirali Madžari in Nemci. Tako se pa nam oslavljenim in razdvojenim rogajo in smejejo, ker znajo, da vsako carstvo, razdeljeno v sebi, propade kakor hiša iz kart.“

Za slovenske obrtnike.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Obrtni odsek državnega zbora je dne 7. t. m. razpravljal v celodnevni seji o predlogu glede stotimilionskega kredita za male obrtnike, ki so hudo trpeli vsled vojne. Poročevalec dr. Hoffmann je predložil natančen načrt, katerega je sestavil po dogovoru z vlado.

O predlogu se je vnela obširna debata, v katero je v imenu Jugoslovanskega kluba pri splošni in specijelni debati posegel poslanec dr. Verstovšek. V splošni debati je zlasti povdarjal, da smatra za svojo dolžnost, odseku pojasniti stališče Jugoslovanskega kluba glede obrtniškega vprašanja na slovenskem in hrvatskem ozemlju. Radi zanemarjanja obrtnišva na jugu monarhije od strani vlade in radi neznosnih razmer, v katerih živi slovensko obrtništvo na Slov. Stajerskem in Koroškem, naš klub ne more glasovati in sodelovati pri tako važnih akcijah, dokler nima zagotovljeno, da bodo vseh teh dobrot deležni tudi slovenski in hrvatski obrtniki. Ves denar, kar ga daje država in dežele v ta namen, gre v teh pokrajinah samo za nemške obrtnike in merodajni krogi na Stajerskem in Koroškem uporabljajo razne fonde ne toliko za pospeševanje obrtništva in obrti, kolikor za germanizacijske namene. Dr. Verstovšek je zlasti ožigosal neznosno stanje, ki se je uvedlo proti slovenskemu obrtništvu po Slov. Sta-

LISTEK.

Stoletnica Trstenjakovega rojstva.

Predaval v „Zgodovinskem društvu“ dr. F. Kovačič.

Dne 8. novembra t. l. je poteklo 100 let, kar je v Kralovcih pri Sv. Juriju ob Ščavnici zagledal luč sveta mož, ki je nad pol stoletja bil najmarkantnejša oseba na našem književnem in znanstvenem polju zlasti na Stajerskem, mož, ki je bil v osebnem ali vsaj pismenem stiku več ali manj z vsemi slovenskimi pisatelji ter si dopisoval z najznamenitejšimi učenjaki svojega časa. Poleg Miklošiča je bil Trstenjak svoj čas najbolj čislani znanstvenik slovenski.

Trstenjakova učenjaška slava je sčasoma obletela, da, mlajši zarod ga čisto stavi kot zgled, kako se znanstvo, zlasti jezikoslovje — ne sme obdelovati. Zgodovinska objektivnost in čut pravičnosti zahteva, da si ob stoletnici ogledamo njegovo celokupno delo, ter izluščimo zlato trajnih in resničnih zaslug iz navlake nepopolnosti, ki se drži več ali manj vsakega človeškega dela.

Temeljna zahteva nepristranske zgodovinske vede je, da se osebe in njihova dela pretresajo in presoja v okviru in pod vidikom časovnih razmer, v katerih so te osebe vznikle in se razvile, v katerih in za katere so delovale. Časovnim razmeram političnemu in kulturnemu ozračju Trstenjakove do-

be so pripisovati njegove vrline, pa tudi njegove nepopolnosti. Časovno dobo, v kateri se je Trstenjak razvil in določil smer delovanju celega svojega življenja, lahko označimo z eno samo velepomembno besedo: romantika. V mamljivem svitu romantike se je izvršil naš narodni preporod, v njej se je izoklinal tudi mladi Trstenjak, kakor Čeh Šafarik, od tod njegova vsestranska delavnost, prav v tem pa tudi tičijo njegove nepopolnosti.

L. 1830 pride 13letni Davorin na gimnazijo mariborsko. Ravno s tem letom se začneja v slovenski romantiki druga doba, ki ne zajema svojih vzorov več neposredno iz nemških romantikov, marveč iz slovanskih: Čehov, Poljakov, Rusov in Hrvatov. Nova struja je našla odmev tudi na mariborski gimnaziji. Trstenjak sam pozneje (Zora I, 1872, str. 22) novo dobo v Mariboru tako-le opisuje: „L. 1831 je posebno znamenito v zgodovini slovenskega slovstva. Ko da bi duh božji bil nadahnil takrat mladeniče slovenske, tako se je začelo naenkrat vse gibati. Od kod ta prikazen? premišljeval sem večkrat. Odgoja niti domača, niti ona v šolah ni bila takšna, da bi se smelo reči: po njej se je zbudil narodni duh. Gimnaziji mariborska in celjska, iz katerih so izhajali prihodnji izobraženi sinovi naroda, bili ste nemški, vendar je v onem času ravno mariborska gimnazija največ rodoljubnih dijakov rodila.“ Na gimnaziji mariborski se je Trstenjak pridno pečal z nemškimi pesniki, pa tudi s Shakespearjem in Byronom, ob enem pa je pridno proučeval Dajnkovo in Murkovo slovensko slovstvo, ter je že na gimnaziji veljal kot najboljši poznavalec slovenskega jezika. Prof. Puffa

* Grafenauer, Zgodov. nov. slov. slovstva, I, str. 36.

je bil učitelj v slovenščini, ta pa je njega učil laščine. Pod vplivom romantike in pa prof. naravoslovja Mally-a in Puffa se je že dijak Trstenjak tudi navdušil za zgodovino. Ravno romantika je odprla pot zgodovinskemu naziranju v znanosti in umetnosti ter vzbudila v nemo za narodno slovstvo in zgodovino, narodopis in jezikoslovje; pod njenim obnebjem se je rodila tudi slavistika, romanistika in germanistika.

L. 1836 pride Trstenjak v Gradec, kjer že najde Čafa, Miklošiča in Vraza. Leta 1839 se pa preseli v Zagreb, kjer se je sprijateljil s hrvaškimi veljaki Gajem, Babukičem, Mažuraničem, Demetrom i. dr. To je v kratkem zunanje ogrodje, v katerem se je vršil duševni razvoj mladega Trstenjaka. V tem času se poskuša kot pesnik, ne brez uspeha, celo v nemški jezik so bile prevedene nekatere njegove pesmi. Tudi kot bogoslovec v Gradcu se živo zanima za slovansko slovstvo, občuje v Vrazom ter si dopisuje z drugimi literarnimi veljaki. Kot novoposvečen duhovnik pride l. 1844 za kapelana v Slivnici pri Mariboru, dočim je v sosednem Framu služboval Čaf. Pod njegovim vodstvom se je Trstenjak lotil primerjajočega jezikoslovja in cela 4 leta intenzivno nadaljuje proučevanje sanskrita, zenda in jezika starih Gotov, čita klasike in pridno zbira gradivo za svoje poznejše zgodovinske in mitološke razprave. Na literarnem polju v tem času popolnoma molči.

L. 1848 se zopet pojavi v književni javnosti ter ne odloži več peresa do svoje smrti. Občudovanja vredna je njegova delavnost; vsepovsod ga srečavamo, sedaj pod pravim imenom, sedaj pod izmišljenim, v Cigaletovi „Sloveniji“ in Prausovi „Südslavische Zeitung“, v praški „Union“ in Jordanovih „Jahrbü-

jerskem, in Koroškem začetkom vojne. Slovenski trgovci, obrtniki itd. so morali skoro vsi k vojakom, dočim so se nemški in nemškutarski obrtniki večinoma oprostiti in so dobili javne funkcije, ki niso niti v zvezi z njihovo obrtjo.

V slovenjegraškem okraju je nastavljen za nakupovalca živine nek trgovec, za žitnega komisijonarja v istem okraju je bil nek komi iz Celja, samo da je bil oproščen vojaške službe. Tako se je ravnilo splošno v slovenskih delih obeh dežel, zato so v teh pokrajinah najbolj prizadeti slovenski obrtniki. Iz teh razlogov ima Jugoslovanski klub tem več povoda zahtevati, da se zakonite določbe uredijo tako, da bodo tudi slovenski obrtniki deležni državnih in deželnih podpor. Od dežele Štajerske kakor tudi Koroške nima slovensko obrtništvo nikdar ničesar upati. Tako n. pr. ima Štajerska v proračunu l. 1917 za obrtne namene, dasi so se črtale razne postavke, še vedno približno 100.000 K. Od te svote dobi slovensko obrtništvo na Slov. Štajerskem k večjemu 800 kron.

Poleg tega pa treba še pomisliti, da dežela Štajerska vsako leto izdaje na raznih poslopih in stavbah do 100.000 K. da, v nekaterih letih nad 1.000.000 K. Od tega zaslužka ne dobe slovenski obrtniki nikdar ničesar. Isto je s prispevki, ki jih daje država v teh deželah. Za obrtno šolstvo na Štajerskem ima država v proračunu 268.776 K., na Slovence odpade od tega zneska celih 100 (en sto) K., na Korošce 349.392 K., za Slovence niti vinarja. Na subvencijah za obrtno-nadaljevalne šole na Štajerskem plačuje država 127.200 K., na Koroškem 46.600 K. Od teh dveh svot odpade slovenskemu obrtno-nadaljevalnemu šolstvu k večjemu kakih 1000 K. Kako se skrbi za Slovence v tem oziru, dokazujejo nadalje še te številke: Štajerska ima 54 obrtno-nadaljevalnih šol, izmed teh le 4 slovenske, Koroška 33 nemških šol, a robene slovenske. Nadalje ima Štajerska 3 nemške obrtne strokovne šole, Koroška 7, toda nobene slovenske. Državno obrtno šolo imajo na Štajerskem in Koroškem le Nemci v Gradcu.

Isto razmerje vlada tudi v raznih trgovskih šolah. Slovenski Štajerci in Korošci nimajo niti jedne takšne šole, dočim jih imajo Nemci na Štajerskem 9, na Koroškem 7. Razun tega imajo Nemci trgovsko akademijo v Gradcu.

Na Slov. Štajerskem se nahaja v avtonomnih mestih Mariboru, Celju in Ptuj 2154 glavnih in 127 postranskih obratov, od teh, smelo trdim, 80% slovenskega pokolenja, v okrajih Ljutomeru, Mariboru, Slovenjgradu, Celju, Brežicah, Ptuj 10.697 glavnih obratov ter 413 postranskih, izmed katerih je gotovo samo do 5% nemškega pokolenja. Vendar vsi ti obrati nimajo nikakih pravic, ker jih (nemška) trgovska in obrtna zbornica v Gradcu, ki obsega Srednjo in Spodnjo-Štajersko, ne pripušča do sodelovanja in pospešuje obrtništvo le tam, kjer je upanje za germanizacijo. Zato si tudi že dolgo prizadevajo razne zadruge po Slov. Štajerskem, da bi dobile svojo lastno zbornico, česar pa dosedaj vsled ljutega odpora Nemcev niso mogle doseči. Slovenski obrtniki morajo hoditi tem hujšo trnjevo pot na Slov. Štajerju in Koroškem, ker so vse oblasti, zlasti pa avtonomna mesta, njim nasprotni. Že če se nastavi kje kak slo-

venski obrtnik, mu delajo politične oblasti največje težave.

Iz vseh teh razlogov je zahteval dr. Verstovšek, da mora obrtni odsek vzeti v vladno predlogo določbo, da se pri vseh teh akcijah glede stomilijonskega kredita ozira na narodnostne razmere po deželah.

V popoldanski seji so nastali hrupni prizori, zlasti poslanca Einspinner in Hoffmann-Wellenhoft sta skušala ovrči trditve dr. Verstovškega, ki so pa podprte z uradnimi podatki. V popoldanski seji je odsek prvotno odklonil Verstovškove dodatne predloge, končno pa, ko je bilo videti, da se sicer razbije odsek, so le obveljali. S tem je torej po možnosti poskrbljeno, da bo imel tudi naš obrtni živelj nekaj koristi od te velike finančne pomoči.

Konečno še navajamo vsebino odsekovega sklepa:

1. Pravico do kreditne podpore imajo vsi oni obrtniki, ki so vsled vojne težko poškodovani in v eksistenci ogroženi, v prvi vrsti oni, ki so takozvani „vojni udeleženci“, njih vdove ter mladoletni otroci, na katere je prešla lastnina obrti, če je obrtnik vsled vojne umrl, razun teh pa tudi oni obrtniki, ki so ne navadno težko prizadeti vsled vojnih razmer. To podporo dobe oni, ki pripadajo 3. ali 4. razredu obrtnega davka ter se bo še posebej natančno poizvedovalo glede potrebnosti. Obrtniki, ki si morejo dobiti kredit v zadostni meri drugod, ne bodo upoštevani.

2. Da se morejo obrati nadaljevati ali zopet začeti, se bodo dajala cenena posojila do 4000 K. prvo leto brez obresti; ta posojila bo treba polagoma amortizirati v 11 letih. Prošnje se bodo sprejemale šele v prvih dveh letih po sklenjenem miru, posebne določbe pa bodo dovoljevale, da se prosi tudi lahko že poprej.

3. Za organizacijo se bodo po deželah ustvarili posebni odbori, kjer bodo sodelovali obrtno-pospeševalni zavodi, država, lokalni činitelji, občine in zadruge itd.

Vsled dr. Verstovškovega predloga je sedaj predpisano, da se pri organizaciji kakor tudi pri razdeljevanju mora ozirati tudi na narodnostne razmere. Pozor torej, obrtniške organizacije vseh vrst, da se pravočasno oglašijo, da se jih pri sestavi odborov ne bo prezrlo! Za narodno mešane dežele bi najbolj kazalo izposlovati deljene odbore.

Odločen nastop slovenskih državnih poslancev v gospodarskih zadevah na Štajerskem.

Dunaj, 14. nov.

V torek, dne 13. t. m. so bili povabljeni vsi štajerski poslanci na posvetovanje zaradi gospo-

darških vprašanj in radi deželne aprovizacije, katerega so se vdeležili pod predsedstvom ministrskega predsednika tudi ces. namestnik grof Clary, minister za prehrano Höfer in več drugih uradnikov iz raznih ministrstev. Ker so bile vse prošnje, vse zahteve, katere so stavili dosedaj na namestnijo in na razne urade poslanci, občine, okrajni zastopi in drugi merodajni možje Slovenskega Štajerja zastopni, so sklenili slovenski poslanci v seji, ki se je vršila tik pred tem posvetovanjem, da se ne vdeležijo nadaljnih posvetovanj, ker ne zaupajo deželni vladi v Gradcu primerne razdelitve raznih zahtev na posamezne dele dežele.

Poslanec Roškar je podal v pričo vseh vdeležencev in v navzočnosti slovenskih poslancev tole izjavo:

„Zastopniki Slovenskega Štajerja se zahvaljujemo ekscelenci ministrskemu predsedniku, da je blagovolil tudi zastopnike Slovenskega Štajerja povabiti danes k posvetovanju gospodarskih zadev štajerske dežele. V neštetih pismih, osebnih posredovanjih in interpelacijah smo se opetovano pritoževali, kako hudo zlasti zadenejo Slovenski Štajer razne težave te vojne. Ker se ekscelenca c. k. namestnik grof Clary ni potrudil, da bi razne vojne zahteve na vse dele v deželi primerno in pravično razdelil, tudi nimamo in ne moremo imeti do njegove ekscelence in do njemu podrejenih organov nobenega zaupanja. Zaradi tega tudi ne moremo niti danes niti v bodoče se vdeležiti kakih skupnih posvetovanj, dokler se nam ne zagamti popolnoma pravično in objektivno postopanje.“

Po tej izjavi so slovenski poslanci Spodnjega Štajerja odšli in zapustili posvetovalno dvorano. Izjava je mučno učinkovala in videlo se je, da je najbolj prizadela namestnika grofa Claryja.

Državni zbor.

V torek, dne 13. novembra, je imela državna zbornica dve seji. V začetku dopoldanske seje se je zbornični predsednik dr. Groß spominjal v toplih besedah srečne rešitve našega cesarja iz smrtni nevarnosti. Nato se je vršila razprava o nedeljskem počitku in o ureditvi izplačevanja plač in mezd rudarjem, zatem razprava o poročilu proračunskega odseka glede zvišanja draginskih doklad za ljudskošolsko učiteljstvo. Zbornica je sprejela predlog odseka, da se ljudskošolskemu učiteljstvu zvišajo draginske doklade za leto 1917 za 70 milijonov K., kateri znesek se bo nakazal deželam, odklonila je pa predlog poslanca dr. Korošca, da se ljudskošolskemu učiteljstvu dovoli draginska doklada 100 milijonov K. Zbornica je nato razpravljala o poročilu zdravstvenega odseka glede omejitve jetike ali tuber-

cher“, v Slomškovih „Drobtinica“ in v Bleiweisovih „Novicah“, v katerih je celih 29 let nagromadil ogromno člankov; od l. 1852 do 1872 je napisal nad 200 znatnejših člankov arheološke in mitološke vsebine o najstarejši slov. zgodovini. Sploh ni lista in publikacije iz tistega časa, kjer bi ne srečali Trstenjaka sedaj kot pesnika, sedaj kot novelista in humorista, kot jezikoslovca, mitologa, narodopisca, arheologa in zgodovinarja. Piše hrvaški, slovenski in nemški, po l. 1851 večinoma le slovenski. V tem se kaže popolnoma učenca romantike, saj so tudi po drugod literarni možje ob enem pesniki in učenjaki. Ta vsestranska delavnost je vsekakor občudovanja vredna, a tudi usodna za kakovost njegovih spisov. Tudi največji genij bi ne mogel na tako različnih poljih ustvariti del trajne veljave.

Kar se tiče Trstenjakovih leposlovnih spisov, je sicer njegova znana pesem „Tam za goro zvezda sveti...“ z Ipavčevim napevom postala skoraj narodna pesem, v „Novicah“ nastopa kot prvi novelist in humorist slovenski, a če njegove leposlovne spise merimo s strogim umetniškim merilom, ne dobimo veliko umetniškega v njih, kar bi imelo trajno vrednost in bi se le od daleč moglo primerjati z našimi leposlovnimi klasiki. V poznejši zreli dobi je tudi Trstenjak popolnoma opustil beletristiko in se omejil le na znanstvo. Tu je najbolj zaslovel po svojih etimoloških, zgodovinskih in mitoloških razpravah. V formalnem oziru se tudi Trstenjakova znanstvena proza ne more smatrati kot vzor stilistične in jezikovne umetnosti v slovstveni zgodovini. Priznati se pa mora, da je v znanstvenem oziru Trstenjak mož obširnega znanja in dalekovidnega pogleda, toda čuti se pomanjkanje izšolane metode in sistematike.

O Trstenjaku kot jezikoslovcu mi ne pristojta sodba, njemu v čast se pa mora reči, da je prav spoznal važnost jezikoslovja za zgodovino. Le prepogosto mora zgodovinar poklicati na pomoč jezikoslovca in jezikoslovec zgodovinarja. Tega razmerja se je Trstenjak popolnoma zavedal in se 4 leta z resnimi študijami uril v jezikoslovju. Iz načelnega stališča je to gotovo njegova odlika, četudi končno v svojem izvajanju ni imel sreče, zlasti mu je

pečanje s sanskritom in indijsko mitologijo postalo včasih fatalno. Nikakor pa ni opravičeno, kar splošno odrekati vso vrednost Trstenjakovim jezikoslovnim razpravam, saj se celo taka avtoriteta, kakor je Jagić, izraža o njegovih spisih glede slovanskih elementov v romanščini, naj bi njih vsebino kratko podal v nemščini in jo predložil v pretres milanskemu profesorju Ascoli, svoj čas najznamenitejšemu italijanskemu jezikoslovcu, ker le ta bi bil kompetenten soditi o tem.

Glede stvarne vrednosti Trstenjakovih zgodovinskih spisov se tukaj ni mogoče spuščati v podrobno analizo njegovih številnih razprav. Gotovo je v kvar Trstenjaku, da so njegovi spisi preveč raztreseni po vseh mogočih časopisih in zato mlajšemu zarodu malo znani. Tudi kot zgodovinar je Trstenjak učenec svoje dobe — romantike in pa odvisen od kulturno-političnih razmer slovenskega naroda. Slavni angleški kritik in zgodovinar Macaulay (izg.: Mākale) pravi, da je morda najbolj redko duševno svojstvo, biti v resnici velik zgodovinar. Pod solnce sicer nič ni popolnega, tudi največjim znanstvenim in umetniškim tvorbam lahko kritika to in ono očita, vendar pri nekaterih umotvorih spreminjati le kako besedo ali stavek, bi se reklo predstavljati gore. Zgodovinska dela so pa v tem oziru na najslabšem: subjektivno stoji zgodovina na mejniku med razumom in domišljijo, zgodovinar mora imeti hladen razum kakor matematik, pa bujno domišljijo kakor umetnik. Kako lahko se na škodo resnici in pisatelju prekorači meja na eni ali drugi strani! Objektivno je pa zgodovina ocean, ki se nikdar ne izčrpa, komaj je eden iz njene skrivnostne globine spravil na dan zakopane zaklade, že drugi vrže mrežo in zajme nove. Zatorej pravi Macaulay, ni zgodovinskega dela, ki bi le približno odgovarjalo idealu zgodovinske vede.

Ob prepovedi našega naroda bi bil zgodovinar po priliki v onem ozračju kakor Herodot pri Grkih, če se sme majhno primerjati z velikim; naivno in prostodušno pripovedovanje odgovarja taki stopinji omike. Na višji stopinji omike ljudje izgubljajo otroško naivnost in prostodušnost; o čemur so prej dvo-

mi, to hočejo sedaj vedeti, kar so prej imeli morda za gotovo resnico, o tem začnejo sedaj dvomiti. V širnih slojih našega ljudstva Trstenjak ni dosegel one popularnosti kakor Krempelj s svojimi „Dogodivšini“. Če listamo stare letnike „Novic“ in „Slov. Gospodarja“, listov namenjenih širjim slojem, srečavamo tu Trstenjakove arheološke, etimološke, baje-slovne razprave in zgodovinske razlage starih listin. Tu vidimo učenjaka, ki znatno nadkriljuje duševni nivo večine svojih čitateljev. V temnem in nedotaknjenem pragozdu domače zgodovine je Trstenjak prvi krčil pot. Kakor se Slomšek po pravici imenuje velik pedagog slovenskega ljudstva in šolske mladine, tako je Trstenjak zlasti med štajerskimi Slovenci kažipot na polju historičnega znanstva.

Dobra in potrebna lastnost Trstenjaka-zgodovinarja je njegovo resno zanimanje za jezikoslovje in proučevanje klasikov; opažamo pa pri njem še drugo dobro stran njegove historične metode, to je izkustvo in pa oziranje na prvotne vire-listine. Kot profesor na mariborski gimnaziji l. 1850—1861 potuje Trstenjak o počitnicah po krajih nekdanjega Norika in Panonije, ogleduje lego kraja, pozveduje po ljudski tradiciji, opazuje živalstvo in rastlinstvo, dela risbe in nabira starine. V tem oziru nam je Trstenjak še dandanes učitelj, žal, da se malokdo da od njega poučiti. Tujci prihajajo v naše kraje proučevati naših starin in narodopisnih posebnosti, mi pa hodimo kakor slepci mimo vsega tega.

Če pregledamo naše zgodovinsko slovstvo, zadenemo na celi gozd vsakovrstnih kompilacij „po raznih virih“, navadno po nemških zgodovinskih knjigah. Trstenjak se v svojih spisih, kolikor mu je mogoče, opira na prvotne vire, na listine, kar takrat ni bil lahek posel, ko še ni bilo kritičnih izdaj listin in mu ni bilo možno potovati v inozemske arhive. Gotovo je lepo znamenje, če si Trstenjak da n. pr. po Czörnigu oskrbeti prepise raznih listin v videmskem patriarhalnem arhivu. Ni čuda, da si je Trstenjak med svojimi vrstniki stekel veliki ugled. Nemški profesorji mu dostavljajo v pregled svoje spise in celo veliki Mommsen, Grimm i. dr. ga vprašajo večkrat za svet. (Dalej prihodnjič.)

kuloze in glede spolnih bolezni. K predmetu je govoril med drugimi tudi notranji minister grof Toggenburg, ki je zagotovil zbornico, da ji bo vlada se v tem letu predložila temeljito izdelan zakonski načrt o imenovanjih dveh zadevah ter izrazil upanje, da se bo tudi to važno vprašanje dalo rešiti v interesu države in sološnosti.

Vloženih je bilo nato več vprašanj, predlogov in interpelacij. Poslanec dr. Korošec je vložil interpelacijo glede preskrbe invalidov, goriski poslanec Fon glede povrnitve škode, povzročene po vojni, poslanec dr. Ravnihar je vprašal notranjega ministra za vzroke, iz katerih se vlada brani ustanoviti društvo slovenskih zasebnih uradnikov za vse slovenske dežele, poslanec dr. Benkovič glede razdelitve mlinskih okrožij v brežiškem okraju.

V ustavnem odseku se je vršila razprava o zakonski predlogi glede ustanovitve posebnega ministrstva za socialno preskrbo. Odsek je sprejel predlog poslanca dr. Korošca, da se v novo ustanovljeno ministrstvo imenujejo uradniki, ki naj bi bili strokovnjaško usposobljeni, ter da bi se naj pri tem tudi oziralo na vse avstrijske narodnosti.

V drugi, t. j. v večerni seji državne zbornice so se pa vršile volitve v delegacije, o katerih se je že vnaprej znalo, da tokrat ne bo šlo povsod tako gladko, kakor druga leta, saj bo vendar letošnje zasedanje delegacij izvanredno važno in je pričakovati zanimivih razprav o zgodovinsko velevažnih dogodkih. V delegacijskem zasedanju bo skoro gotovo prišlo do razprave o poljskem, jugoslovanskem, bosanskem in o drugih vprašanjih. Volitve v delegacije so bile koj v začetku zanimive, kajti na Češkem je propadel znani vsenemški politični kričar poslanec K. H. Wolf; na njegovo mesto je bil izvoljen socialdemokrat poslanec Glöckel. Značilno pri tej volitvi je bilo tudi to, da je celo velik del nemškonalnih poslancev glasoval proti njemu. Temu je sledila še druga zanimivost: Na Koroškem je pogorel znani Dobernig, ki je bil pri zadnjem zasedanju delegacij celo predsednik delegacij, in na njegovo mesto je bil izvoljen dr. Waldner. Stajerska je tokrat poslala v delegacije Nemca poslance barona Pantza, poslance Tomaschitz in kot nadomestnika poslance Prischingga. Za Kranjsko je bil izvoljen dr. Korošec, za nadomestnika pa poslanec vitez Pogačnik; za Gorško poslance Fon in za nadomestnika pa poslanec Gregorčič; za Trst socialni demokrat Pittoni; za Dalmacijo poslance Čingrija in za nadomestnika poslance Sesardič. Za Istro se volitev ni vršila. Vršila se bo v eni prihodnjih sej. Delegacije se sestanejo dne 3. decembra. Za predsednika delegacij bo tokrat bržčas izvoljen prelat Hauser.

Nejasen položaj v Rusiji.

O položaju v Rusiji nimamo jasne slike. Najprvo je bila poslana v svet novica, da je Kerenski preganjan in da sta Lenin in Trocki prišla na krmilo. Kmalu nato so štokholmska poročila raznesla vest, da se je Kerenski ojačil ter je zbral močno armado, s katero je pred Petrogradom užugal Leninove čete. Dne 13. novembra pa je došlo preko Londona poročilo, da sta bila Kerenski in Kornilov dne 12. nov. v bitki pred Carskojem Selu popolnoma poražena. Na čelu Leninovih čet stoji general Muravijev. V bitki med Kerenskovo armado in Leninovimi četami je baje padlo nad 1000 mož.

O miru.

Nova papeževa mirovna ponudba.

Svicaarskim listom se dne 14. novembra poroča iz Rima, da bo v kratkem objavljena nova papeževa nota o mirovnih pogojih. Nota bo razposlana na vse vojskujoče se države.

Sovražniki naj odgovorijo!

V bavarski poslanski zbornici je novi ministerski predsednik pl. Dandl imel dne 13. nov. daljši govor, v katerem je povdarjal, da četverosporazum še dosedaj ni odgovoril na našo mirovno ponudbo. Staro pravno načelo je, da se na vsako ponudbo da kmalu odgovor. Skrajni čas je torej, da odgovori četverosporazum na našo mirovno ponudbo.

italijansko bojišče.

Boji se vršijo sedaj večinoma le na črti Feltre—Asiago—Arsiera, dočim naše ob spodnjem toku reke Piave stoječe armade čakajo na končni uspeh prodiranja Hötzenhof-Krobotinovi čet. Pri Asiagu so naši večinoma prodrli že preko onih točk, ki so jih dosegli pri ofenzivi meseca maja 1916. Na planoti Sedem občin smo dne 14. t. m. zavzeli močno utrjeno goro Monte Castel Gomberto. Sovražnik je ojačil svoje čete na ozemlju Sedem občin, da tako krije umikanje italijanskih oddelkov iz Suganske do-

line. Če se pa posreči naši armadi v prostoru pri Asiagu potisniti fronto dalje proti vzhodu, utegne biti povratek italijanskim čet iz Suganske doline skozi dolino reke Brente že ne ravno onemogočen, pa vsaj resno otežkočen. To bi pa bilo za italijansko armado ob Piavi usodepolno in bi se morala umakniti od Piave še predno bi Borojevič in Belov udarila na njo. Italijansko armadno vodstvo je spoznalo ta položaj in zategadelj pošilja velika ojačenja pred Asiago in v prostor južno od mesta Feltre. Hötzenhof in Krobotin se kljub temu z vsakim dnem vedno bolj blizata benečanski ravnini, kjer bo menda prišlo do kake večje bitke. Od Adrije do gore Pasubio (zahodno od Arsiera) stoji naša armada popolnoma na italijanskih tleh. — Kakor je posneti iz poročil, ki prihajajo iz Italije, je Cadorna vendar moral odložiti vrhovno poveljstvo italijanske armade, katero je prevzel maršal Diaz. Francoski in angleški generali, ki so dospeli Italijanom na pomoč, svetujejo, naj se glavna italijanska obrambna črta preloži za reko Adižo ter se še le tam organizira resen odpor. Temu pa nasprotuje Diaz in italijanski generalni štab, ker bi po angleško-francoskem načrtu morali Italijani opustiti tudi Benetke, kar pa bi vzbudilo v Italiji gotovo veliko razburjenje. Iz tega se da sklepati, da se bodo Italijani trudili držati obrambno črto ob Piavi.

Naše armade se združile.

Med Borojevič-Belovo, ter Krobotin-Hötzenhofovo armado je bila ob Piavi, oziroma v gornjeitalijanskem gorovju, precejšnja vrzel, skozi katero so se umikali bežeči italijanski oddelki z gorovja. Dne 13. t. m. pa so naše čete vkorakale v mesto Feltre, ki leži dober kilometer oddaljeno od Piave na zahodnem bregu reke, južnozahodno od mesta Belluno. Ob enem smo ta dan zasedli zahodno od Feltre ležeči kraj Ponzaso. S tem so se zaprla vrata, ki so ločila obe naši armadni skupini drugo od druge. Z zavzetjem teh dveh postojank in bližnjih močno utrjenih gorskih trdnjav je premagala naša armada zadnjo znatno oviro pri prodiranju proti črti Treviso-Bassano-Schio.

Od morja do gore Pasubio na sovražnem ozemlju.

Naše armade stojijo sedaj od Adrije do gore Pasubio (zahodno od Arsiera) na italijanskih tleh. Samo od Pasubio do Adiže in nekoliko še tudi zahodno od reke ima Lah zaseden del avstrijskega ozemlja.

Koliko ozemlja so že izgubili Italijani?

Od 8 beneških pokrajin je Italija do sedaj popolnoma izgubila provinco Videm z 6588 stitj. kilometri in 628.000 prebivalci. Provincii Belluno in Treviso z 3349 stitj. km in 491.000 prebivalci sta že tudi večinoma izgubljeni, dočim so province Benetke, Padova in Vičenza neposredno ogrožene.

Turška bojišča.

Prodiranje Angležev proti Jeruzalemu.

Neugodne klimatične razmere — neznosna vročina v poletni dobi — so skozi celo poletje izključevale vsako važnejše vojno podvzetje na turških frontah tako v Palestini kakor v Mezopotamiji. Sedaj pa, ko so se spremenile vremenske razmere na bolje, so se pričeli Angleži živahno gibati na sirsko-arabski fronti v južni Palestini in tudi v Mezopotamiji. V dobi med 2. in 7. novembrom so pričeli Angleži s splošno ofenzivo v južni Palestini. Dne 2. novembra so zasedli mesto Berzeba, 80 km južno-vzhodno od Jeruzalema. Padec Berzebe je omogočil Angležem zavzetje mesta Gaze ob morski obali dne 7. novembra. Angleži so nato prodirali v dveh kolonah proti južnemu bregu reke Vadi-el-Hessi, kjer se jim je posrečilo predreti turško fronto ter prisiliti turškega vrhovnega poveljnika, generala Djemal-pašo, da se je moral umakniti v severni smeri proti Jeruzalemu in Hebronu, ki je oddaljen 40 km južnovzhodno od Jeruzalema. Prodiranje Angležev v Palestini ima očitni namen zasesti Jeruzalem, čegar posest bi Angležem odpirala nedogledne politične in tudi strateške možnosti, ker bi angleški armadi v Palestini s tem bila dana možnost se združiti z angleško armado prodirajočo v Mezopotamiji v smeri proti mestu Mozulu.

Angleško prodiranje v Mezopotamiji.

Nič manj opasno in velikopotezno je tudi angleško prodiranje v Mezopotamiji ob rekah Evfrat in

Tigris, kjer so že prodrli v severni smeri od staroslavne Bagdada za celih 200 km. Med 2. in 7. novembrom so zasedli važni mezopotamijski mesti Dur in Tekrit ob reki Tigris in odvzeli Turkom veliko skladišče za vojaške potrebščine in jim prizadjali težke izgube. Operacijsko ozemlje je tu pokrajina in stara karavanska cesta, po kateri je že v starem veku Kšenofoh peljal svojo armado skozi Kurdistan in Armenijo proti Črnemu morju. Cilj angleškega prodiranja je zasesti starošlavno zgodovinsko mesto Mozul (v bližini se nahajajo razvaline Ninive) v Sev. Mezopotamiji, kar se bo Angležem skoro gotovo posrečilo dočeti, kajti ozemlje za uspešno ustavljanje turških čet je tukaj skrajno neugodno. S padcem Mozula bi bila Angležem dana prilika še proti zahodu združiti z angleško armado, ki prodira v Palestini, na severni strani pa se združiti z rusko kavkaško armado, ki se nahaja na črti Mush-Bitlis južno od jezera Van.

Politične vesti.

Za jugoslovansko deklaracijo. Iz Dunaja nam poročajo: »Županska zveza za okraj Radovljico« je poslala Jugoslovanskemu klubu na Dunaju dopis, v katerem sporoča resolucijo, katero so sklepale v odborovih sejah, dne 21. oktobra 1917 ob čine v Radovljici, Predtrgu, Lancovem, Lescan, Breznici, Mošnjah, Lešah, Koroški Beli, Bohinjski Bistrici, Ratečah, Ovišje-Podnartu in Dovjem. Resolucija se glasi: 1. Odobrujemo in pozdravljamo združitev vseh slovenskih in hrvaških poslancev v jednotnem »Jugoslovanskem klubu« na Dunaju. 2. (ridružujemo se klubovi deklaraciji z dne 30. maja 1917 o samostojni državno-pravni obliki jugoslovanskega naroda pod vlado Habsburžanov. 3. Radostno pritrjujemo ljubljanski izjavi zastopnikov vseh naših političnih strank, ki so se pod vodstvom presvitega knezoškofa dr. Jegliča, dne 15. septembra 1917 izrekle za skupno delo na podlagi narodnega programa in mirovnih stremljenj papeža Benedikta XV. 4. Jugoslovanskemu klubu izražamo svoje najgloblje sožalje ob prezgodnji smrti največjega Slovenca dr. Kreka! V njegovem duhu naprej do zmage! Končno se dostavlja »Županska zveza«: Veleugledni »Jugoslovanski klub« bodi zagotovljen vseh naših simpatij pri tako agilnem in složnem delu za boljšo bodočnost Jugoslovancov! Ne več hlapec, gospod na svoji zemlji hoče biti naš združen narod!

Vsenemci in naša deklaracija. Slovenski pionir nam piše: Nedavno se je zgledil v vsenemškem listu »Ostdeutsche Rundschau« znani nemški agitator Pavel Pogatschnigg ter izvajal med drugim sledeče: »Da se krha nemški Nationalverband, da so odstopili nemški radikali, in vseh drugih homatiij v parlamentarnem življenju Nemcev niso krivi posamezniki in tudi ne splošnost. Krivo je le žalibog dejstvo, da Nemce ne veže tista skrivna moč, katera veže naše največje nasprotnike v Avstriji — Slovane, posebno Jugoslovane, katerim ni nič mar, četudi se morajo bojevati z najrazličnejšimi elementi za svoj obstanek. Pred očmi imajo edinole narodno-politični moment, in le temu se imajo zahvaliti za svojo edinstvo.« — Tako sodi Vsenemec o nas. Zapomnili si bomo torej to, kar uvažujejo naši politični sovražniki, namreč edinstvo med Slovani. Pot, katero nam je začrtal jugoslovanski velikan dr. Krek, nas naj vodi k srečnejši bodočnosti. Nikdar ne bomo prenehali v boju zoper vsenemško agitacijo, dokler si ne izvojimo končne zmage Pomagati pa moramo vsi, da se čimprej uresničijo naše stoletne želje. Iztrebiti moramo torej iz naše sredine one mlačneže, kateri hočejo obtežiti svojo vest z nesrečno bodočnostjo jugoslovanskega naroda. Torej boj vsem tistim, kateri nam branijo ustanovitev jugoslovanske države v okviru habsburške monarhije! Bili smo vedno vdani cesarju in očetnjam, zato pa tudi zahtevamo, da se avstrijska vlada ozira na naše upravičene avtonomne želje. Pri tem pa tudi pripomnimo, da je jugoslovanska deklaracija naša minimalna zahteva. Našteli bomo neštevilne vnebo-pijoče krivice, katere nam je zadala germanizacijska politika. Umrl nam je oče naših idej dr. J. E. Krek, toda njegovi ideali so nam najlepša dedščina, katero si bomo znali dobro upravljati.

Vsenemški patriotizem. »Märburger Zeitung« (16. nov.) piše: »Dunajsko osrednje vodstvo podvzetja za vojne grobove se je kakor znano osmelilo, poslati v Maribor in v druga nemška mesta Spodnje-

ga Stajerskega v slovenskem jeziku sestavljeno tiskovino in topake, ki so vabili za prispevke k oskrbovanju vojnih grobov. Kajpada so v Mariboru in tudi drugod ta za dan vojnih grobov zelo škodljiva izzivanja poslali nazaj, in če je znesek zbirke trpel vsled narodnega razžaljenja našega prebivalstva, je zato izključno odgovorno osrednje vodstvo na Dunaju. Takšen je torej patriotizem spodnještajerskega nemstva. Naši slovenski vojaki so na tisoče in tisoče krvaveli in umrli na bojišču, da obranijo Avstrijo in da hkrati tudi branijo nemškonacionalne in nemškutarske drückebergerje, ki se na stotine in tisoče stiskajo po spodnještajerskih mestih in trgih. In sedaj se držejo ti nemškonacionalni in nemškutarski osebnosti tako kruto žaliti materinski jezik svojih braniteljev, ki so dali svoje življenje za domovino! Slovenski jezik jezik junških braniteljev Avstrije, je razžalitev za spodnještajersko nemstvo! Slovenska beseda nemške nacionalce in nemškutarje, take razburi in razkači, da nočejo prispevati za grobove, kjer počivajo bojevniki za Avstrijo. Takšni patrioti so spodnještajerski Nemci in nemškutarji. Avstrijskega četa nimajo nič, njim gre le za nemstvo, samo za nemstvo in edino za nemstvo.

Mandati obsojenih poslancev. V imunitetnem odseku se je dne 15. novembra vršilo glasovanje o mandatih pomiloščenih poslancev Burivala, dr. Kramar, dr. Rašina, Markova, Kurylovica, Choca, Vojne in Netelicki. Odsik je z 9 proti 8 glasovom odločil, da je le samo mandat poslanca Burivala še v veljavi, glede mandatov ostalih poslancev je pa z večino glasov, in sicer pri Chocu, Vojni in Netelicki z 9 proti 8, pri drugih pa z 10 proti 7 glasov sklenil, da so imenovani poslanci izgubili svoje mandate.

Vprašanje predsedstva v delegacijah. Iz Dunaja se poroča, da so se dne 14. novembra češki in jugoslovanski poslanci posvetovali radi predsedniškega vprašanja v delegacijah. Slišali so se glasovi, ki so povdarjali, da se ni treba držati starega kompromisa, po katerem bi bil podpredsednik enkrat Nemec, drugokrat pa Slovan. Slovenski poslanci hočejo zastopati zahtevno, da imajo posamezne frakcije desnice enako pravico do predsedniške časti, tako da bi Čehi in Jugoslovani tudi dobili svoje zastopnike v predsedstvu in ne samo Poljaki, kakor je bilo to običajno dosedaj.

Dalmatinski namestnik odstopi? Iz Dunaja se poroča listom, da bo dalmatinski cesarski namestnik Marij grof Attems — nekdanji okrajni glavar v Mariboru — odstopil. Na njegovo mesto bo baje prišel podpredsednik namestništva grof Thun.

Hrvatski sabor. V seji dne 13. novembra se je saborski predsednik spominjal v toplih besedah rešitve cesarja iz smrtno nevarnosti. Poslanci so se dvignili s sedežev in so enoglasno zaklicali: »Živio kralj!« Sekcijski načelnik za uk in bogočastje je naznanil, da se bo otvorila na zagrebškem vseučilišču še tekom tega učnega leta medicinska fakulteta. Nato se je nadaljevala indemitna razprava.

Volilna reforma na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo, da bo ogrska vlada še ta teden predložila državnemu zboru predloge o volilni reformi.

Poljski vladarski svet potuje v Berlin in na Dunaj. »Lokalanzeiger« poroča, da bo poljski vladarski svet kmalu odpotoval v Berlin in na Dunaj, da se pogovori z vladarji Nemčije in Avstro-Ogrske o vzhajajočih poljskih vprašanjih.

Francosko ministrstvo Painleve odstopilo. Francosko ministrstvo Painleve je radi hudih napadov, katerim je bilo izpostavljeno v tajni seji francoske zbornice, v kateri se mu je izreklo zaupanje le z majhno večino glasov odstopilo. Kot naslednika bivšega ministrskega predsednika Painleve se imenujeta Clemenceau in Briand. Za prvega se za vzemata francoski senat in Anglija.

Tedenske novice.

Naš cesar proti dvoboju. Naš cesar je izdal na armado in vojno mornarico povelje, da je odslej naprej prepovedan dvoboj v armadi in vojni mornarici, kakor tudi vsaka udeležba dvoboja. Nadalje je ukazal, da bodo v bodoče morebitne spore med pripadniki armade in vojne mornarice poravnava la posebna vojaška častna razsodišča.

Minister dr. vitez Zolger sprejema odslej vsako soboto od 10. ure popoldne do 1. ure popoldne. Prostori njegovega urada se nahajajo na Dunaju, I., Opernring 5, III. nadstropje.

Duhovniška vest. Župnijo Sv. Križ nad Mariborom je dobil tamošnji provizor vlč. g. Martin Gabero.

Osebnostna vest. Iz Dunaja se nam poroča, da je naš rojak dr. Ivan Matko c. in kr. nadzdravnik v

garnizijski bolnici št. 2 in demonstrator pri prof. Ortnerju nedavno dobil iz knez Lichtensteinevega znanstvenega fonda nagrado 500 K za odlično strokovno-znanstveno delo. Pripomni mo, da je to že druga nagrada, ki jo je mladi učenjak strokovnjak prejel od imenovanega fonda dunajske univerze in akademije v priznanje neumornega znanstvenega raziskovanja. Čestitamo našemu učenjaku k temu odličnemu uspehu.

Odlikovana slovenska delavca. Delavca v celjski tovarni za izdelovanje žveplene kisline Jožef Skočir in Blaž Košic sta bila odlikovana z vojnim krížem za civilne zasluge 4. razreda.

Poziv. Jugoslovanski klub potrebuje o preganjanjih v vseh naših krajih izza početka vojne, posebno o načinu postopanja proti našim ljudem točne informacije (podatke). Navedbi je treba ne le dejstva, ampak tudi imena prižadetih ter priče. Splošno je potrebno, da se vsaka stvar more dokazati. Vsled tega se prosi, da se pošiljajo vsi podatki o preganjanjih in krivicah na slovenskem jugu ali v priporočenem pismu, ali pa potem zaupnih oseb na: Predsedništvo Jugoslovanskega kluba na Dunaju I, parlament. — Dunaj, dne 6. novembra 1917. Načelnik.

Odškodnine za nedolžno obsojene. Z Dunaja se nam poroča: Pododsek justičnega odseka je danes sklenil zakon o odškodovanju nedolžno obsojenih. Po tem zakonu dobijo odškodnino tudi tiste civilne osebe, ki so bile od vojaških sodišč, poslušajočih na podlagi cesarskih naredb, po § 14 po nedolžnem obsojene.

5000 K za nemškega volilca. Pred tremi leti je kupil v Slov. Bistrici lekarno neki Nemec Lautner, ki nikdar ne razobesi avstrijske zastave, ampak samo nemško. Mož je prišel iz Gornje-Stajerskega, a Slovenski Stajer se mu ni nič kaj priljubil, zato je že davno hotel svojo lekarno zopet prodati. Klical je na pomoč vsa nemška bojna društva, pa »Tagespošta« in »Tagblatt« sta zaman vabila verne Nemce na Slov. Stajersko. Ko je Lautner uvidel, da mu zvonjenje z »ohranitvijo nemškega posestva« ne bo prineslo kupcev, je začel ponujati svojo lekarno javno po vseh farmacevtskih listih in tako je izvedel za to lekarno tudi nek hrvatski lekarnar M. iz Zagreba. Pripeljal se je v Slov. Bistrico in sklenil z Lautnerjem perfektno kupčijo. Čez par dni pa mu je Lautner brzojavil, da odstoji od kupčije. Lekarnar M. je nato Lautnerja tožil na izpolnitev pogodbe in tu se je Lautner branil izpolniti pogodbo pred vsem radi tega, ker se je M. branil zavezati se, da ne bo nikdar volil v »nemško sovražnem smislu.« Lautner je do obravnave ponujal M.-ju v poravnavo 250 K odškodnine, več nikakor ni hotel dati. Pri obravnavi, ki se je vršila minuli teden pri okrožni sodnji v Mariboru, pa je bil naenkrat voljen in se je končno tudi zavezal M.-ju plačati za odstop od pogodbe 5000 K. Lahko si torej mislimo, kdo bo ta denar v resnici plačal, samo da se ohrani v slovenskem mestu nemškega volilca, ker lekarnar Lautner je vse prej, kot radodaren razsipalec tisočakov. Proti takšni denarni premoči je seveda boj težak in bilo bi nam ob tem dogodku težko, če ne bi verovali, da pride prej ali slej oni naš veliki dan, ko bodo vsi Lautnerji zelo, zelo radi izginili iz naše lepe domovine.

Nemci proti agitaciji za vojno posojilo. V Slov. Bistrici je razvila češka »Živnostenska banka« živa agitacija za sedmo vojno posojilo. Dopisnik »Marburger Zeitung« se hujuje nad tem in poziva slovenjebistriške Nemce, naj odklanjajo podpisovanje vojnega posojila pri češki banki. Nemcem in nemškutarjem torej ni ljubo, da bi Slovani agitirali za vojno posojilo. To so patriotje!

Uradna slovenščina. Vedno pogosteje nam prihajajo pritožbe, da je uradna slovenščina naših okrajnih glavarstev in davčnih oblasti tako spakodrana in pomešana s tujkami, da jo mnogokrat ni mogoče raztolmačiti. Mnogi župani nam pošiljajo razglase teh uradov in nas prosijo, naj v »Straži« ali v »Slov. Gospodarju« razložimo in raztolmačimo, kaj oblast pravzaprav hoče od njih. Nemškega besedila ne razumejo, slovensko pa je navadno tako spakodrano, da se Bogu usmili. Pozivamo naše c. kr. urade, naj vendar nastavijo za prevajalce ljudi, ki obvladujejo pravilno slovenščino, a ne take spakokurzoce, ki mnogokrat nalašč kvarijo lep slovenski jezik.

Odlikovani slovensko-stajerski fantje 87. pešpolka, prideleni k 97.-6. vojni stotniji: Narednik J. Smisl s srebrno kolajno II. vrste v drugič in bronasto, četovodja Alojz Solar s srebrno II. vrste in bronasto, desetenik Karel Korenjak s srebrno II. vrste in bronasto, Ferdinand Kumar s srebrno II. vrste in bronasto, Jožef Strgar s bronasto, poddesetenik Andrej Živič s srebrno II. vrste in bronasto, Jan. Škofič s srebrno II. vrste in bronasto, Karel Smudila s srebrno II. vrste in bronasto, pešca Ignacij Roškar s srebrno II. vrste in bronasto in Ignacij Černeš s srebrno II. vrste in bronasto.

Grški Slovenci se spominjajo dr. Kreka. Nenadna smrt našega nepozabnega dr. Kreka je pre-

sehitila tudi grške Slovence. Bil je častni član slov. kat. akad. tehn. društva »Zarja«, predaval je tudi v društvenih prostorih slov. kat. izobraževalnega društva »Kres«. »Zarja« je imela sv. mašo za dušo nico za prerano umrliim svojim častnim članom dne 15. oktobra, katere se je polnoštevilno udeležila. Navzočih je bilo tudi več Kresjank in drugih grških Slovencev, ki so se ob pravem času za to službo božjo zvedeli. — O zavzetju naše Gorice po avstrijskih četah so grški Slovenci zvedeli v nedeljo, dne 28. oktobra pri svoji slovenski službi božji. Z navdušenostjo so takoj zapeli ob koncu omenjene božje službe zahvalnico »Te Deum« Bogu v zahvalo in v priprošnjo nadaljnjega božjega blagoslova za naše orožje proti našim južnim sovražnikom.

Himen. Poročil se je dne 14. t. m. v baziliki č. oo. frančiškanov v Mariboru sekundarni zdravnik v Stetanijini bolnišnici v Ljubnem na Gornjem Stajerskem g. dr. Vilko Marini, sin g. profesorja St. Marina v Mariboru, z gospico Marico Janžekovič, hčerko veleposestnika g. And. Janžekovič v Leitersbergu pri Mariboru. Poročni obredi bili so izredno slovesni, kakor jih dandanes ni zlahka videti. Mnogo sta pripomogla prelepi svečanosti poročitelj c. g. profesor dr. Anton Medved s svojim iskrenim, zelo primernim in ganljivim nagovorom ter g. profesor H. Družovič s krasnim in umetnim igranjem na zmogovito-donečih orglah in s slavnostnim moškim zborom mariborskih učiteljskihnikov. — Vrlima narodnima novoporočencema iskreno čestitamo! Bog daj, da bi bilo srečno!

Iz učiteljske službe. Na trirazredni dekliški ljudski šoli v Rogaski Slatini je razpisano mesto nadučiteljice; prošnje do dne 31. decembra. Na štirirazrednici pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji (3. plačilni razred) je razpisano mesto učiteljice; prošnje do 30. nov.

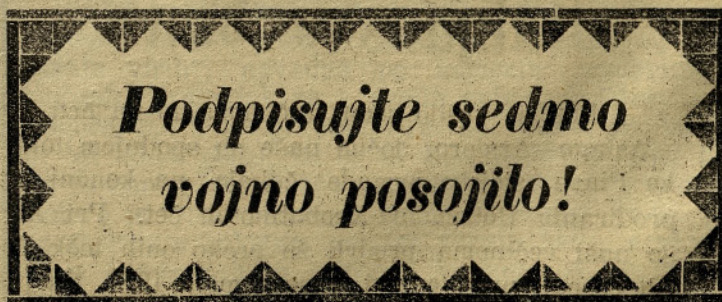
Jareninčani za Tiskovni dom. Misel »Tiskovnega doma« je tudi v srcih požrtvovalnih in narodnih Jareninčanov odzvala navdušen odmev. Veliko so domoljubni Jareninčani darovali ob raznih priložnostih za svojo širšo domovino Avstrijo, a ravno tako radodarne bodo njihove roke za ožjo domovino, za ljubljeno, od narodnih sovražnikov teptano Slovenijo, v katere povzdigo in napredek bo veliko pripomogel Tiskovni dom v Mariboru. Vsak bo po svojih močeh prispeval, kakor jih je že mnogo obljubilo. Preč. g. dekan je daroval v ta namen 1000 K, Čitalnica 200 K in drugi rodoljubni Jareninčani še sledijo.

Pohoreci za Tiskovni dom. Na Martinov večer so zbrali zavezni Pohoreci v narodni gostilni g. F. Glaserja na Smolniku 80 K za 1 štir. m stavbenega prostora za nov Tiskovni dom. Živeli darovalci in njih posnemovalci!

Vojaški domovi za vojne invalide. Naproseni smo, da objavimo: Ubožni oženjeni vojni invalidi z najmanj 75% delanezmožnosti (slepici so izključeni) se lahko potegujejo za vojaški dom, t. j. za malo hišo, pri kateri je nekaj zemlje. Prošnje naj pošljejo čimprej na c. k. posredovalnico dela za vojne invalide (podružnica v Mariboru, Eisenstr. št. 6). Vložijo se lahko ustmene ali pismene prošnje.

Zadružni tečaj na Dunaju se vrši v času od 1. januarja do konca marca za mlajše zadružne uradnike, kateri žele svoje znanje izpopolniti in se usposobiti za službe pri zadružnih zvezah ali večjih zadrukah. Zahteva se starost vsaj 20 let, znanje nemščine v govoru in pisavi in nekoliko prakse v zadružništvu. Kot udeleženci pridejo tudi invalidi, ki se zanimajo za kako službo pri zadrukah, v poštov. Natančnejša poročila se dobe pri Zadružni zvezi v Mariboru, priporoča se pa, da nemudoma vložijo prošnje za sprejem na naslov: »Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften« na Dunaju, VIII., Langeasse 74.

Finančna straža. Član c. kr. finančne straže nam piše, da so ponekod mnenja, da so nameravali novega vinskega davka krivi financarji. Zatrjuje se nam, da so člani c. kr. finančne straže pripravljeni iti ljudem povsod na roko in da se prav nič ne veselijo in nimajo od tega nikakega dobička, če bo moral kmet plačati visok davek in bo financarjem naročeno stikati po kletih.

Nova mladinska knjiga izide za Miklavža v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani pod naslovom »Tolovaj Matej in druge slovenske pravljice«. Knjigo

je napisal naš znani mladinski pisatelj Fran Milčinski, znan že po svojih „Pravljicah“, ki jih je izdal leta 1911. „Tolovaja Mataja“ je okrasil akademski slikar Ivan Vavpotič s 15 celostranskimi ilustracijami. Knjigo že sedaj priporočamo.

Koroške cerkvene vesti. Veroučitelj c. g. Ka Mayerhofer v Beljaku je stopil v pokoj. Župni Naborjet je razpisana do 16. decembra. — Za prihodnjo nedeljo, dne 18. novembra je kn. šk. krški ordinariat odredil za vse župne cerkve za hvalne službe božje za srečno rešitev presv. cesarja.

Slovenci na fronto. Nemci pa strazijo Rose. Celovskemu „Miru“ se poroča iz Spodnje Koroške: „Samo nemške stražnike nastavlja pri nas za vojne vjetnike, ki ne razumejo ne vjetnikov ne domačega ljudstva, in vendar je nujno potrebno, da se morejo stražniki glede vjetnikov razgovoriti z domačim ljudstvom. Zdi se, kakor da se Nemci ravna po pravilu: Pojdite Slovenci na fronto, mi pa bomo že doma opravili. Po vojski pa se bodo mogočno bili na prsi in se hvalili: Kaj vi, mi smo junaki, mi smo zmagali.“ Tudi na Slov. Štajerju so nastavljeni po mnogih krajih samonemški stražniki za vjetnike.

Gospodarske novice.

Proti vinskemu davku. Te dni so se razposlali občinskim uradom vinorodnih krajev pozivi, da naj vpošljejo vinogradniki tamošnje občine na državni zbor odločen ugovor proti nameravanemu vinskemu davku. Prosimo občine, da podpišejo te ugovore in jih dajo podpisati tudi od vinogradnikov, ali če se isti v vojaški službi, od žen ali drugih doma estalih sorodnikov. Podpiše naj vsak, ki ima kako trto, ker mepih je odvisen le od množine podpisov. Pole s podpis se naj kakor nitro mogoče pošlje kake-mu izmed naših državnih poslancev na Dunaj, Parlament. Če bi kaka občina pomotoma ne dobila tiskovine za ugovor, naj sporoči uredništvu „Slov. Gospodarja“ ali „Straže“, ki bo takoj poslala tiskovino. Besedilo ugovora je sledeče: „Visoka zbornica! Podpisani vinogradniki občine . . . protestirajo proti vladnemu načrtu vinskega davka iz sledečih razlogov: 1. V zadnjih letih so se mnogi vinogradi nanovo nasadili. Dobili smo veselje do dela, ker smo imeli upanje, da se bo delo zopet izplačalo. Če se pa nameravani načrt uresniči, bo najboljši, delo v vinogradih opustiti. Naše vino se je prodajalo v miru po 12 do 20 v liter; najboljši je doseglo 40 do 44 v. Ko se produkcija piva po vojski zapet pomnoži, bodo tudi vinske cene postale normalne; torej se obdelovanje vinogradov ne bo več izplačalo. Pri nas je pa glavni kmetov dohodek, iz katerega pokrije vse druge potrebe, ravno skupiček iz vina. 2. Izseljevanje je bilo v naših krajih že pred vojsko tako številno, da hlapcev in moških delavcev skoraj ni bilo mogoče dobiti. Zdaj bomo še gospodarji zgubili veselje do dela in šli v tovarne in mesta ali celo v inozemstvo, kjer se nam bo obetal dober zaslužek. 3. Mi smo sami večinoma zadolženi in zlasti vinogradniki komaj izhajamo; malokdo bo imel toliko gotovine, da bi davek precej poravnal. Prisiljeni bomo, vino trgovcu oddati. S tem pa dobe kapitalisti odločilno besedo in naše vino postane blago kakega mogočnega kartela. Da s tem konsumentom ne bo ustrezno, je jasno. 4. Naši kraji so najbolj revni v celi državi in ravno ti bodo morali največ tega davka plačevati. Z vinom drugih držav, ki bi ne bilo tako obremenjeno, bi ne mogli konkurirati. 5. V vojski smo storili v vsakem oziru svojo dolžnost in ravno naša dežela, ker leži blizu vojnega ozemlja, je največ žrtvovala. Če se izpelje ta načrt, smo gospodarsko uničeni, zgubili bomo veselje do dela in iskali si bomo za služba drugod. Prosimo torej, da visoka zbornica ta načrt soglasno odkloni. Kraj, datum, podpisi.

Pristransko postopanje. Iz Ljutomerskega okraja nam piše župan: C. kr. okrajno glavarstvo Ljutomer nam je sporočilo z dopisom z dne 1. nov. 1917, št. 17.999, da ima naš okraj za mesec november oddati 545 komadov živine aprovizacijski komisiji v Gradec, 25 komadov za v okraju nastanjeno vojaštvo in 20 komadov za civilno prebivalstvo trgov Ljutomer in Gornja Radgona. Vse ostalo prebivalstvo celega okraja nima pravice do dobave mesa. Ta krivična razdelitev je vzbudila po celem okraju opravičeno razburjenje in nevoljo. Le dva kraja, Gornja Radgona in Ljutomer, naj imata torej prednost, da si lahko privošči tamošnje prebivalstvo meso, vse ostalo prebivalstvo v okraju pa se smatra kot ljudje druge nižje vrste in ima samo pravico oddajati živino, pravice do mesa pa ne! Ne glede na to, da ima tudi kmet pravico, tuintam ob nedeljah si privoščiti vsaj boljšo juho, koliko takih družin je v okraju, ki nimajo nobenih drugih jedil na razpolago, koliko ubogih viničarjev, ki naj le od tega živijo, da se mu d vsakih 14 dni po 1 kg moke? Mi vemo, odkod pihata veter! Grof Clary skrbi le za svoje ljudi, za tujce-meščane, kmetstvo prebivalstvo pa naj bo zadovoljno, da sme tujcem živino rediti. Drastičen dokaz, kako nas ti tujci ljubijo! Zato pa veljaj naš klic: Proč, le proč od Gradca! Dajte nam jugoslovansko državo, v kateri nas ne bodo komandirali tujci ter ne bomo

mi njih sužnji, ampak na svoji zemlji sami svoji gospodarji! — Od druge strani se nam zopet piše: Pod patronanco cesarskega namestnika grofa Claryja se bo na Stajerskem upeljala tudi prisilna od-daja svinj. Kmetu hočejo gospodje iz Claryjeve bližine odmeriti, koliko svinj in kako težke bo smel v bodoče zaklati za domačo rabo. Na eni strani mora kmet oddati svojo govejo živino za mesta, industrijske kraje in vojaštvo — kmetске občine itak ne do-bijo nič govedine — in sedaj nam še bodo trohico svinjskega mesa in zabele tako odmerili, da ne bo za živeti in ne za umreti. Grof Clary, ali tako zapo-stavljanje in sikaniranje kmetskega prebivalstva ne vpije do neba?

Rekviriranje krompirja na Dravskem polju. Pred sklepom uredništva smo dobili poročilo, da se na Dravskem polju (ptujski okraj) rekvirira krompir na neverjetno čuden način. Nek komisijonar Reich pritiska z vso silo na kmete in male posestnike. Komisija ima predpisan klaz 80 meterskih stotov za 1 hektar, dasiravno je po poiskusnem kopanju in po uradnih žetvenih komisarijih dognano, da je na hektarju zrastle le 50-60 meterskih stotov krompirja. Med ljudstvom vlada velike razburjenje, ker mnogi ne bodo imeli krompirja ne za hrano in ne za seme. Kmetijska podružnica in žetvena komisija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju se je brzojavno obrnila do prehranjevalnega nadzornika v Celju, na de-želno vlado v Gradcu in na ministra za ljudsko pre-hrano na Dunaju, da naj takoj ustavijo nasilno in v mnogih slučajih krivično rekviriranje krompirja.

Iz kmetov se norčujejo. Kmet iz Kamnice pri Mariboru nam poroča: V sredo, dne 14. t. m., proti 11. uri predpoldne, sem pripeljal, kakor mi je pred-pisalo c. kr. okrajno glavarstvo, več meterskih sto-lov žita v Serbaumovo skladišče v Mariboru. Čakal in čakal sem pred skladiščem, a nihče ni maral pre-vzeti žita. Izgovarjali so se, da nimajo časa. Da ima-ju mnogo drugega nujnejšega dela in so me končno odslovili na popoldne. Tako sem moral iti z vozom v mesto, postaviti vole v gostilniški hlev in čakati na popoldne. S tem se mi je po nepotrebnem napra-vilo obilo izdatkov, zamudil pa sem tudi vsled kriv-de skladiščnika, ki se baje kliče na ime Graf, mno-go dragocenega časa. Ker imam daleč v hribe, sem moral v trdi temi voziti proti domu. Svetilke nisem imel pri sebi in lahko bi se mi zgodila kaka nesre-ča. Vprašam c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru: Kako hočete opravičiti tako postopanje vaših nastavljencev?

Zvišani železniški tarifi. Na Dunaju se vršijo v železniškem minisrstvu pogajanja med vlado in železniškimi družbami glede povišanja blagovnih in osebnih tarifov. Zvišani tarifi bi baje vrgli dr-žavi in družbam okrog 400 milijonov kron več dohodkov.

Obrtniški denarni zavodi, obrtno-kreditni za-vodi, pozor! Ko bo prišlo do izvršitve 100milijonske podporne akcije, bodo igrali odločilno vlogo obrtno-kreditni zavodi, preko kojih se bo večinoma izvajalo pod jamstvom države zagotovljeno ceneno kreditira-nje. Kjer so taki zavodi, naj bi že danes mislili na to bodočo nalogo, kjer jih pa ni, bi se naj jih pokli-čalo v življenje. Sploh bi trebalo poklicati zopet v življenje tudi druga obrtniška društva, ki zdaj počivajo; kjer jih ni, bi kazalo jih na novo osnovati.

Okrajni žitni nadzorniki. V Avstriji imamo 310 okrajnih žitnih nadzornikov. Od teh je samo 105 poljedelcev, oziroma v poljedelski stroki nekoliko izurjenih, 193 je uradnikov. Kako vpošteva vlada kmetiski stan, je zopet razvidno iz teh števil.

Najvišje cene za marmelado. Izšla je ministr-ska naredba, ki določa najvišje cene za marmelado, in sicer za 1 kg po 4 K 10 v za marmelado iz ja-bolk, bresk in sliv.

Najvišje cene za maline. Ministrstvo za ljud-sko prehrano je določilo za sok iz malin pri pro-daji na drobno kilogram 6 K 20 v kot najvišjo ceno ne glede na izvor blaga.

Navadni koren je prav dobro nadomestilo za kavo. Vkljub visokim cenam ni skoraj mogoče dobiti kake kavine primesi (cikoriije), za to pripo-čam uporabo navadnega korena. Ako se namreč navadni koren prav čisto opere — ne olup — na kar mogoče majhne kocke (burfelce) razreže, te v krušni peči ali pa pečnici štedilnika do do-brega posuši, potem pa kakor kavo praži (žge) ter na mlinčku zmelje, zadobi se kavino primes, ka-tera istotako dobro diši, kakor vsaka druga, in naj bode še tako draga. Da je temu tako, je pisatelju iz lastne skušnje znano. Na Slapu pri Vipavi bil je namreč svoj čas duhovni gospod (kurat), kateri je strastno rad belo kavo užival. Dvakrat na dan si jo je privoščil, dasi je bila njegova klet vina polna. No, obče znano je pa bilo, da si ni slabe, ampak prav dobre kave privoščil ter z njo i svo-jim gostom postregel, ako so si je želeli. Neka-teri svetujejo, na enaki način sladkorno peso upo-

rabljati, pa jaz dvomim, da bi bila ta tako pripo-ročljiva, kakor je koren. R. D.

Razne novice.

Šestnajstkrat oženjen. Pred nekim francoskim vojnim sodščem je stal na zatožni klopi neki »pogumen dezertter«. Med razpravo se je izkazalo, da je 16krat oženjen in da še živijo vse njegove žene. Mož je še le 40 let star. V 20. letu se je poročil prvokrat; kmalu pa je zapustil svojo že-no in meni nič, tebi nič, poročil drugo. S to je storil istotako in tudi s tretjo, četrto in dalje ena-ko. Štirinajsto, 15. in 16. poroko je sklenil lah-kim potom — potom vojne poroke. Ker si je znal pridobiti vedno novih dokumentov in je ved-no menjal prebivališče, so ostali njegovi prestopki prikriti. Sedaj se je pa naznanil sam, pa ne mor-da, ker bi se bal 17. žene, ampak, ker bi rad dobil daljšo kazen in mu tako ne bo treba na fronto. — Pri prihodnji končni obravnavi je bilo povabljenih vseh 16 žen. Razprava je morala biti zelo zanimiva.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Dopisi.

Maribor. Urad, ki deli karte za obleko in dru-ge neobhodno potrebne predmete za občine: Vrhov-dol, Studenci, Kamnica, Jelovec, Krčevine, Leiters-berg, Limbuš, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Peter, Pekra, Pobrežje, Rošpoh, Radvanje, Gornji in Spo-dnji Duplek, Tezno, Brestrnica in Ciglenec, se na-haja v Mariboru, Koroška cesta št. 26, 2. nadstrop-je (pisarna okrajnega zastopa). Uradne ure so samo vsako sredo, soboto in nedeljo od 9. do 12. ure do-poldne.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici sprejema prijave za 7. vojno poso-ilo.

Sv. Peter pri Mariboru. Ves čas sem smo do-bivali od naših vojakov znane zelene dopisnice „Jaz sem zdrav in se mi dobro godi!“ Tu in tam so nam pa prišla od onih, ki so bili bolj za vetrom, vendar tudi druga poročila. Žalostna vest je prišla iz soške fronte, da je dne 15. septembra padel Ernest Gradiš-nik iz Metave in bil dne 20. septembra pokopan v Lokah pri Gorici. V nedeljo, dne 14. oktobra, se mu je zvonilo po obeh cerkvah eno uro in na 30. dan njegovega pokopa je bila črna sv. maša in libera zanj. Bil še je le komaj 20 let star. Bog mu daj ve-čni mir in pokoj!

St. Peter niže Maribora. Korporal Franc Ger-lič pri tehnični skupini 47. pešpolka si je zaslužil s svojo hrabrostjo k majhni še veliko srebrno hrabro-stno svetinjo. Dobil je rano na licu pri desnem uše-su, ki pa ni nevarna. — Vjet je korporal Franc Ri-bič iz Celestrine in je v italijanskem vjetništvu v mestu Ospedale da Campo. Ranjen je v nogo. — Hu-do se godi našim vojnim vjetnikom na Ruskem. Go-nijo jih iz enega kraja v drugega brez prenehanja. — Prehvaležni smo Nj. Veličanstvu presvitlemu ce-sarju Karlu za njegovo povelje z dne 11. septembra t. l., v katerem je zapovedano, da se ne smejo več v fronti, naravnost v vojnem ognju, pustiti edini si-novi družin, od katerih sta padla že dva ali umrla na bolezni, ki sta si jo nakopala v vojni, in tudi ne o-četje, ki morajo skrbeti za 6-7 neoskrbljenih otrok. C. kr. okrajna glavarstva so jako pozno izdala le-ta razglas. Naj delajo sedaj nitro, da ne bodo v prihod-njih ofenzivah pokončani tisti, ki imajo pravico do življenja po želji predobrega in ljudomilega našega cesarja Karla!

Jarenina. V soboto, dne 10. nov. smo spre-mili k zadnjemu počitku svetovalca policike občine Janeza Cvirn. V Srbiji je zbolel, ležal tamkaj dol-go v bolnišnicah, naposled pa toliko okrevaj, da so ga zdravniki pustili v — od njega tako zaže-ljeno — domačijo. A ravno ta pot in hrepenenje po domovini, mu je bilo usodepolno. Tri dni med vožnjo ni dobil skoraj ničesar za jesti in se je tako, oslavljen od bolezni, popolnoma pokvaril. Prišedši domov, hodil je iz Maribora do Jarenine 8 ur, so mu moči popolnoma odpovedale, pridru-žila se je še nova bolezen in dne 8. nov. je spre-viden s sv. zakramenti, umrl v starosti 47 let. Njegov pogreb je bil, kakor se spodobi hrabremu branitelju domovine, veličasten. Nosili so ga sami vojaki; zadajo pot mu pa je posodila velika mno-žica ljudi in na grobu mu je govoril v slovo preč-g. dekan. Veliko si pretrpel, dragi domačin, a ena se želja je tebi spolnila, da truplo v domači ti zemlji leži. Duša tvoja pa naj — prirčno že limo domačini ti vsi — že sniva v nebeških vi-savah.

Jarenina. Na svatbi c. k. narednika Ivana Strašer z Julijano Komauer so nabrali svatje za

avstr. »Rdeči križ« 20 K, katere svota se je odposlala na pristojno mesto. — V imenu tukajšnjega Kmetkega bralnega društva se je služila za dr. Krekom maša z dušnica in se je zajedno darovalo za njegov spomenik 50 K.

Hoče. Kmetška hranilnica in posojilnica sprejema prijave za 7. vojno posojilo.

Cmurek. V sredo, dne 14. t. m. je nenadoma umrla Aca Lipp, posestnica in gostilničarka. Rajna je bila vrla katoliška žena in mati. Imela je obširna vinogradna posestva v Slov. gorici. Napra na svojih vinicah je bila zelo ljubeznjiva in darežljiva. N. a. a.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Dne 23. septembra je imelo naše Bralno društvo po treh letih zopet dobro obiskano občno zbor. Na sporedu so bile volitve in ustanovitve, oziroma obnovljenje Dekliške zveze. Z največjim zanimanjem so sledili zborovalci izvajanjem govornikovim, ki jim je pojasnjeval vzroke, zakaj moramo zopet spraviti v Bralno društvo življenje. Gos. oderski položaj, vsakdanje življenje, delo naših poslancev na Dunaju, posebno njihova izjava dne 30. maja, nas sili, da si vse to natančneje ogledamo v predavanjih Bralnega društva. Mi dajemo državi dan za dnem vse, kar rabi, ljudi v bojni črti, živila in denar doma, zato moramo in tudi lahko zahtevamo, da postane »Slovenec na svoji zemlji svoj gospod«, a samo pod vladjo ljubljene cesarja Karla I. in njegovih naslednikov. Povdarila se je tudi potreba prenoviti in izpopolniti društveno knjižnico, kar se je danes, ko to pišemo, že zgodilo. Ustanovljena Dekliška zveza je imela že eno mesečno zborovanje z zanimivim predavanjem. Predavanja za celo Bralno društvo pa bodo tedaj, kadar bo potrebno govoriti o kaki posebno važni zadevi. Takoj po obnem zboru je dobil blagajnik okoli 90 K udnine.

Gornja Radgona. Posojilnica v Gornji Radgoni sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo. Prijavi se lahko vsak dan ob navadnih uradnih urah. Dolžnost prebivalstva gornjeradgonskega okraja bi bila, da vse zneske, katere hoče dati za vojno posojilo, prijavi edinele pri svojem domačem, slovenskem denarnem zavodu.

Ljutomer. Dne 27. oktobra se je oglasil iz italijanskega vj. tništva Tonček Cimerman. Nahaja se ranjen v bolnišnici v Capui. Bil je 13 mesecev neprenehoma na soški fronti in dne 28. avgusta je prišel v pest Lahom.

Trgovišče pri Veliki Nedelji. Alojzija Saler, sestra č. g. Franca Toplak, kaplana v Sv. Ilju pod Turjakom, v Trgovišču je dobila prežalostno poročilo, da je njen soprog Martin dne 15. sept. t. l. previden s sv. zakramenti, umrl na grizi v bolnišnici v Tridentu. Daleč na okoli so poznali mirnega, tihlega Martina, dobrega sodarja, zavednega Slovenca. Dragi Martin, dvakrat si prišel ranjen iz galiske fronte, pol leta si bil na italijanski fronti, zdaj pa si obnemogel, da ne moreš k svoji mali družinici, kar si si vedno tako prisrčno želel. Počivaj v miru tam v daljni Capelli! Ostanesh nam nepozabljivi tudi onkraj groba.

Ptuj. V Gradcu je umrl tukajšnji okrajni šolski nadzornik za nemške šole na Slov. Štajerskem in občinski svetovalec ptujskega mesta Anton Stering v starosti 55 let.

Ptuj. Kmetška hranilnica in posojilnica v Ptuj (minoritski samostan) naznanja, da so uradni dnevi odslej vsak četrtek in nedeljo predpoldan. Sprejema tudi podpisovanja za 7. vojno posojilo.

Sv. Vid pri Ptuj. V juniju umrlo trgovčevovo soprogo gospo Betiko Tombah, ki je bila začasno pokopana v grobnici obitelji Krajnc, so dne 28. oktobra dvignili iz grobnice in v velikem spremstvu nesli v lastno novo zidano obiteljsko grobnico tukajšnjem mirovdvoru.

Vurberg. Preteklo nedeljo, dne 11. novembra je imel pri nas poslanec Brenčič gospodarsko zborovanje. Govoril je o vseh potrebnih rečeh, katere mora kmet dandanes vedeti, zlasti še o tem, kako se naj ljudstvo obnaša o priliki rekviriranja. Vkljub dežju je prišlo precej ljudi. Ljudstvo je poslancu Brenčiču in Jugoslovanskemu klubu izreklo soglasno zaupanje.

Prihova. Župnija prihovska je na zelo lep način proslavila spomin nezabnega in nenadomestljivega g. dr. Kreka dne 5. novembra. Čeravno delavnik, bila je cerkev skoraj natlačeno polna. Spretno dekliške roke so altar okrasile z rožami in mrtvaški oder je bil ves odet z zelenjem in belimi cvetlicami. Ob 11. uri se je zbrala skoro polnoštevna dekanijska duhovščina (tudi iz sosednjih dekanij je bilo 6 duhovnikov) v cerkvi in so opravili mrtvaške molitve. Nato je nastopil vlč. g. župnik Pankrac Gregorc in je v tolažilni pridigi narisal delovanje nesmrtnega voditelja Jugoslovancev v gospodarskem, izobraževalnem in verskem oziru. Potem se je služila asistiranja črna sv. maša za dušni mir in pokoj rajnega »Evangelista« in po odpetem »Libera« so duhovniki in vsi zbrani verniki molili, naj ljubi Bog po vrne rajnemu v nebesih neštete in neprecenljive do-

broje, katere je izkazal svojemu tlačnemu narodu. Pozneje na prijateljskem sestanku so duhovniki tojniški dekanije darovali 1120 K za Tiskovni dom in navzoči duhovniki drugih dekanij bodo enako storili v svojih dekanijah. Vseh 17 duhovnikov se je soglasno izrazilo za znano deklaracijo Jugoslovanskega kluba.

Sv. Andraž pri Velenju. Dne 28. oktobra se je pri g. M. Krajnc v veseli družbi nabralo za Rdeči križ 12 K.

Smarje pri Jelšah. Državni poslanec dr. Jančič bo imel dne 8. grudnia t. l. v Smarju pri Jelšah gospodarski sestanek za vse občine šmarskega okraja, dne 9. grudnia pri Sv. Križu pri Slatinu za vse občine rogaškega okraja in dne 16. grudnia v Kozjem za vse občine kozjanskega okraja. Pričetek povsod ob treh popoldne. Pri Sv. Križu bi se zbrali v Društvenem domu, v Kozjem v dvorani okrajnega zastopa, v Smarju se bo prostor šele določil in ga bodo vsi zvedeli na dan sestanka. Zaupniki vseh občin in posebno vsi, ki hočejo v gospodarskih zadevah postaviti vprašanja, prijaviti pritožbe itd., se naj blagovolijo temu pozivu odzvati.

Sv. Jurij ob južni železnici. Podružnica kmetijske družbe bo zborovala v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob 9. uri v ljudski šoli v St. Juriju. Na sporedu bo med drugim tudi razprava o predlogi novega vinskega davka, katere preti obremeniti vinogradnike.

Celje. Dolga vojska povzroča sicer povsod trpljenje in nas uči potrpežljivosti, a take zmešnjave menda ni nikjer kakor na celjskem kolo dvoru, in to vsaki dan. Navzlic velikanskemu navalu potujočega občinstva, civilnega in vojaškega, je vendar odprta le ena blagajna; poslujoči uradnik rabi menda po 10 minut in še več za eno stranko, ljudje se preživajo po 2 uri in še več, da pridejo do blagajne, kjer pa se jim čisto pove: da es se nihče več ne sprejme! Prosimo metodajne oblasti od pomoči. — Potrpežljivi popotniki,

Bizeljsko. Dne 15. oktobra je bil že v drugič odklikovan naš topniški vodja Alojz Kocijan, doma iz Gornje Sušice, in sicer sedaj s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda. Hrabri slovenski junak, ki se že vojskuje od leta 1914, je bil lansko leto na Južno-Tirolskem težko ranjen, se mu je posrečilo, dne 27. septembra po zelo visokih hribih priti s svojim topom v bližino par sto metrov do sovražnika. Takoj je odprl grozno uničevalni topniški ogenj na sovražno baterijo in je popolnoma razstrelil dva sovražna topova in eno opazovalno postajo.

Zadnja poročila došla v petek dne 16. novembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 15. novembra.

Italijansko bojišče.

Na gorski planoti Sedem občin so večeraj avstro-ogrski bataljoni z naskokom zavzeli goro Castel Gomberto.

V Suganski dolini smo vrgli sovražnika v smeri čez Primolano.

Južno-zahodno od mesta Feltre napredujejo naši napadi.

Ob reki Piavi nobenih posebnih vojnih dogodkov.

Albansko bojišče.

Zahodno od jezera Ohrida so se Francozi umaknili iz svojih najprednejših postojank.

Vzhodno bojišče.

Nobenih pomembnih dogodkov.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 15. novembra.

Italijansko bojišče.

Naši oddelki, ki so v gorovju Fonzaso in Feltre prodrli proti jugu, se nahajajo v vojnem stiku s sovražnikom.

Ob spodnjem toku reke Piave nič novega.

Franosko bojišče.

Vsled meglenega vremena je bilo artilerijsko delovanje vobče zmerno in je proti večeru pri Dixmude in na raznih odsekih flandrijskega bomega polja naraslo do večje silovitosti.

Pri vspešnih poizvedovalnih bojih so prišli v jetniki in strojne puške v naše roke.

Večerna poročila.

Dunaj, 15. novembra.

Armadska skupina maršala pl. Conrada je v Suganski dolini zopet napredovala.

Berolin, 15. novembra.

V gorovju na obeh straneh doline reke Brente prodirajo naše čete borec se naprej.

Velika zmešnjava v Rusiji.

Pet vlad.

Stokholm, 14. novembra.

Od večeraj naprej je brzjavna zveza med Rusijo in Finsko pretrgana. Neznano je, kdo je razrušil brzjavni kabel. Avtentičnih poročil torej popolnoma manjka. Gotovo je, da je cela država v državljanski vojski in da je sedaj v Rusiji pet vlad. Poročila listov si popolnoma nasprotujejo. Nekatere vesti poročajo o zmagi, druge pa zopet o popolnem porazu Kerenskega.

Listnica uredništva.

Poljčane: V list take stvari ne spadajo. Pritožite se raje na okrajno glavarstvo. Pozdrav!

Tolar, krono, vinar, iz žepov!

Kakor iz mnogih snežink nastanejo lavine, kakor znosi mnogo malih mravljic posamezne dele v velik kup, tako morajo tudi pri

7. vojnem posojilu

iz neštevilnih malih podpisov zrasti milijarde, ki jih rabi domovina, da končno zlomi trmo sovražnikov.

Zato podpiši!

A IV 627/17-6.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin in premičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju, odd. IV je po prošnji dedičev v zapuščini dne 3. okt. 1917 umrle Ane Bračič, posestnice v Runtolih št. 1 na prodaj po javni dražbi kmetijske posestvo v Runtolih hišna števil. 1, obstoječe iz zemljišč vl. št. 90 k. o. Arclin in vl. št. 190 k. o. Forstwald (njive v izmeri 1 ha 90 a 98 m², travniki v izmeri 2 ha 77 a 78 m², gozdi v izmeri 3 ha 72 a 18 m²) s pritliklino vred, (5 glav goveje živine, 3 svinje, krma, slama, vozi, sodi, pjug, brana itd.) za izklicno ceno v znesku 16.400 K.

Dražba se bo vršila ponedeljek, dne 26. novembra 1917 ob 8. uri predpoldne na licu mesta v Runtolih št. 1. Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo. Dražbeno izkupilo je položiti v smislu dražbenih pogojev v roke sodnije. Vadij znaša 2000 K. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tej sodnji v sobi št. 11. Po sklenjeni dražbi zemljišče se bodo ravno tam tudi prodale potom prostovoljne sodne dražbe razne premičnine, kakor 1 koza, drva, različno orodje, kuhinjska oprava, 1 omara itd. Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo, kupnina se mora takoj plačati, premičnine pa se takoj odstraniti.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, odd. IV, dne 11. novembra 1917.

GOSTILNA

pri Vogrincu v Kamnici
pri Mariboru

priporoča svoja prstna, izborna stara
in nova vina iz okolice, sadjevec in
pristno žganje. Izborna kuhinja in
točna postrežba!

Pozor!

Ugodna prilika za nakupovanje za Božič kot
majhne pisalne mize za ženske, omare za knjige
in foteli, rjavi s krasnimi slikami, 2 izrezljani stoj-
ni uri brez kolesja za lovske sobe in obednice. Sa-
lonska omara in omara za knjige, 4 krasno izrez-
ljani fotelji z mizo vred čne barve. Olnata slika
snemanje križa 2 m 8 cm visoka, 2 m široka, sa-
lonska slika s krasnim okvirjem 2 m 40 cm dolga
2 m visoka. Starinska stenska ura, skoro nov stol
za otroke z mizo vred na pregib itd. Prevzemajo
se vsakovrstna okvirja za podobe v oglati, podol-
gasti ali okrogli obliki.

Kiparski mojster

A. Löschnig

Maribor Kaiserstrasse in Wiesengasse na vogalu
pri mestnem pokopališču.

Kupim zamaške in steklenice.

KISLO VODO

razpošilja **A. OSET**,
pošta Guštanj, Koroško.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah
trrdka **IVAN JELAČIN**

LJUBLJANA, Emonska cesta 2.

Za pristnost in izvor se jamči v celnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej
po povzetju prodaja in razpošilja trrdka
F. CVITANIC vdova **V MARIBORU**,
Šolska ulica št. 5.

Posojilnica v Brežicah

razprodavala bo svoje zemljišče „Grič“ v Ca-
tožu na Kranjskem, dne 18. novembra
1917, ob 1 uri popoldne na licu mesta.

Posestvo meri prilično 20 oralov, večinoma
travniki in gozdovi.

Na posestvu je dobro idoč hotel in dve vili.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri Po-
sojilnici v Brežicah, ki je tudi za vsa daljna po-
jasnila na razpolago.

KUPIM

vinske drože ter tropine

v vsaki množini.

Cenj. ponudbe naj se pošiljajo
žganjarni

ROBERT DIEHL, Celje.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnijo v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Čevlji

z lesenimi podplati

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s
režuvinami.

Št. 26—28 K 14.—
„ 29—34 K 17.—
„ 35—38 K 20.—
„ 39—41 K 23.—
„ 42—46 K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena!
Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na
Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejemna vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:
tiskanje knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za v. d. tiskanje uradne spovedne in misijonske listke s širnim, rdečim ali
modrim tiskom, uradne navitke s natiskom glave ter razne oznamilne napise
za javne občinske, šolske in druge uradne navitke, oznamila, na-
pisne naglasne, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce pisane, navitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cedilke, do-
pise, naslovnice, letake in lepake s širnim in drugobarvnim tiskom.
Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letne poročila, računske saključke, društvene snake, valiči itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svoje veliko snogo raznega papirja, peramentov, perca, kladiv
in peramentov, radirk, kamončkov, tablic, drnil, savitkov (sve-
tarih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pisarnega
papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, ve-
like in stenske), razpola vseh velikosti, molitveniki, moliki, svetopisne
skupščine. — Stambilije za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsako sredo, vsak petek in vsak sejmaki dan od 8.
ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure do-
pisa. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih
dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

zahajajo v minoritskem samostanu v Ptaju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 %, od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do
15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se
koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glav-
nici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne
knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem
obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri
tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne po-
ložnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in po
po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na menice in po
listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in samostojno
prejajo na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe in
posojilnica brezplačno, stranka plača samo tekoče.

Gostilna

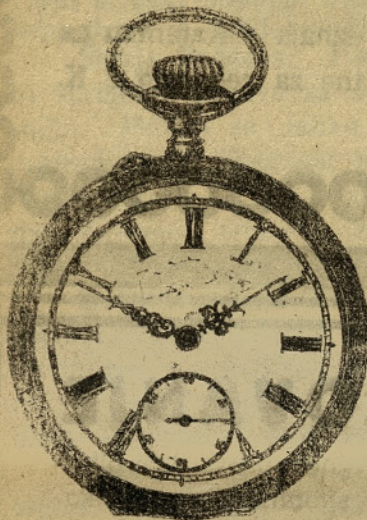
Alojzija Weber

Kamnici pri Mariboru

priporoča svoja izvrstna nova in stara vina, sadjevec, mrzla in topla jedila v vsakem času v veliki izberi. Cene zmerne, postrežba točna!

Strojenisko, večšo slovenske in nemške stenografovec v Slovenski Bistrici. Nastop 15. decembra, event. 1. januarja. Plača po dogovoru.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamči!

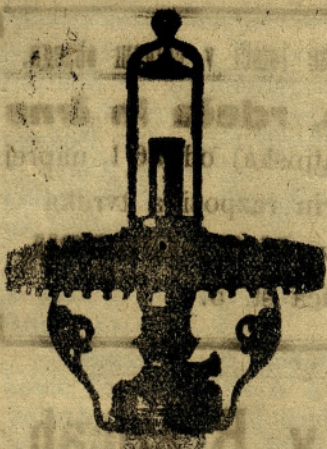
Prezizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterna

Očala: Za kratkovidne nova, najboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za slike. — Prevzema vse steklarske del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,

največja eksportna trgovina suhih gob.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosk, sveže in suho sadje smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino veletrgovca **ANTON KOLENC, CELJE**.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omelenim jamstvom.

Davoljuje članom posojila proti poročtvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Potovalni uradniki se sprejmejo pod ugodnimi pogoji takoj. Glavno zastopstvo nižeavstrijske deželne zavarovalnice Maribor, Gosposka ulica 38.

Krava sedem mesecev breja, se takoj proda zaradi premalega prostora. Lomčaska cesta 114, Stacionari pri Mariboru.

DIJAK

iz dobre hiše, išče primerno stanovanje pri slovenski obitelji. Plača do 130 K mesečno. Naslov v upravnistvu pod „DIJAK 130“.

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti kumne, kumne, kumne ali kumne, potem kumne, kumne, kumne. Prosim sušiti in ponuditi samo take vrste kumne, ki jih poznate kot kumne. — Rudolf Starčevič, eksport gob v Konjicah Štajersko. 331

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročtvu po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Nadaje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako uredno in četrti od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nadzornike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Ljudske hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavozo

Posojila se dajajo

4 1/2 %

Za zalaganje denarja po pošti se na razpolago posojilnice o. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 22.465. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila dale

članom na vknjižbo, na poročtvu in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbe in drugo zemljeknjižbo izpolnjuje izvršna posojilnica sama brezplačno; stranka plača le kolke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Bell“ Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.